

מגן התורה: סודם של בעלי התשובה

סיפור מרתק מתשובות רש"י
על רבנו גרשום, כק של מילים,
ואהבת השם

מתאם לילדים בגילי ב'-ד'

רַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם – "מֵאוֹר הַגּוֹלָה"

• לִפְנֵי כֶּאֱלֶף שָׁנִים, חֵי בְּאַשְׁכְּנֹז חָכָם
גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ שְׁכָלָם קָרְאוּ לוֹ: "מֵאוֹר
הַגּוֹלָה" – הָאוֹר שֶׁל הַיְּהוּדִים בַּגָּלוּת.

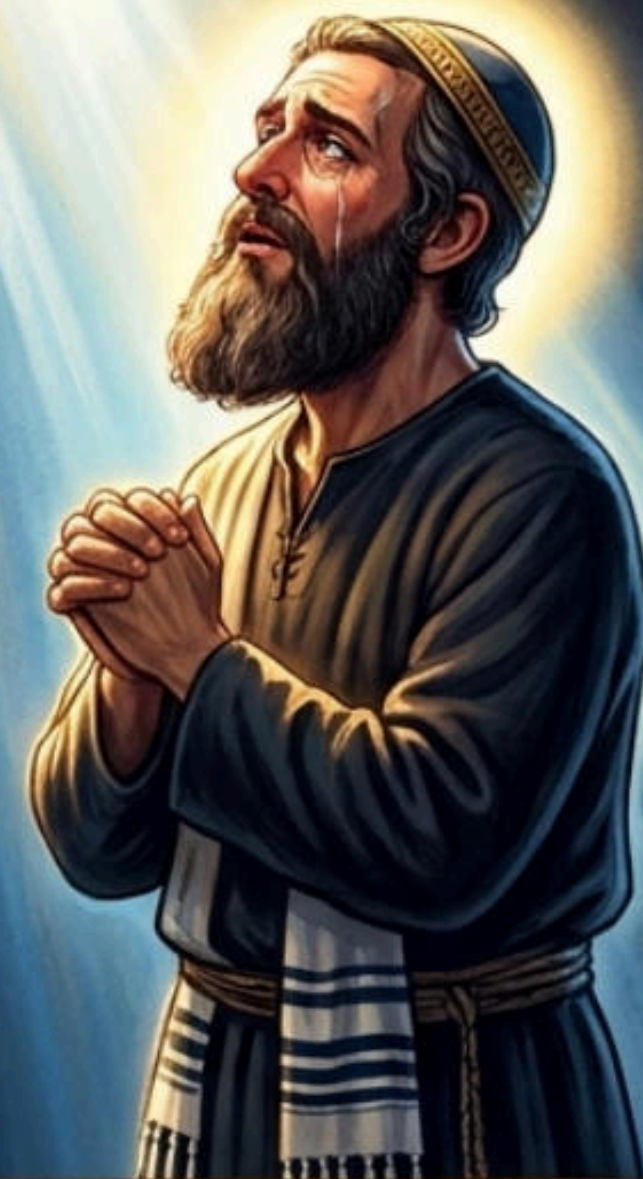
• רַבֵּנוּ גֵרְשׁוֹם תִּיקֵן תַּקֻּנוֹת חֲשׁוּבוֹת
מְאֹד כְּדֵי לְשַׁמֹּר עַל עַם יִשְׂרָאֵל
שֶׁיִּמְשִׁיךְ לַעֲבוֹד אֶת ה' בְּקִדְשָׁהּ.

רַש"י הַקָּדוֹשׁ אָמַר עָלָיו:
"שִׁמְפִּיּוֹ אָנוּ חַיִּין כְּלָנוּ!"

הַיָּמִים הַקָּשִׁים – יְמֵי הַשְׂמָד

- בְּאוֹתָהּ תִּקְוָפָה שֶׁל רִבְנוֹ גִּרְשׁוֹם, הָיוּ "יְמֵי שְׂמָד". הַגּוֹיִים הִכְרִיחוּ יְהוּדִים בְּכַח לַעְזוֹ לַעְזוֹב אֶת אֲמוּנָתָם בַּהֲשִׁים.
- אָבֵל בְּלֵב שְׁלָהֶם, הַיְּהוּדִים הִמָּשִׁיכוּ לְאַהוֹב אֶת בּוֹרֵא עוֹלָם, וְהִתְפַּלְּלוּ אֵלָיו בִּסְתֵר כָּל הַזְּמַן!

מַגֵּן מִשְׁמִיִּים: הַתְּקִנָּה שֶׁל רִבְנוּ גֵרְשׁוֹם

יְהוּדִים רַבִּים חֲזְרוּ
בְּתִשׁוּבָה לְעַם יִשְׂרָאֵל,
מִלְּאִים בְּאַהֲבַת הַשֵּׁם
וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

"חֹמַת הַמָּגֵן":
רִבְנוּ גֵרְשׁוֹם קָבַע
כָּלֹל חָמוּר ("נִידוּי")
כְּדִי לְהִגֵּן עֲלֵיהֶם.

הַכָּלֹל: אָסוּר מִהַתּוֹרָה לְהִזְכִּיר לְבַעַל תְּשׁוּבָה אֶת הָעֶבֶר שְׁלוֹ!
אָסוּר לְצַעַר אוֹתוֹ שְׁפַעַם לֹא שָׁמַר תּוֹרָה בְּגִלָּל הַשְׁמָד!

שָׁנִים אַחֵר כָּךְ... מְרִיבָה בַּעֲרָה

יום אחד, התחילה
מריבה קשה בין משפּ
פחות בעירה. אנשים
החלו להגיד מילים
לא יפות אחד לשני.

רבני ומנהיגי הקהילה
שמעו זאת. הם אמרו:
"אסור לריב! לפני השם,
חייבים לחיות בשלום
ובאהבת ישראל!"
הם חקקו גזרה להפסיק
מיד את המריבה.

הסירוב והטעות של המשפחות

לפני התקנה: נשבעו באחת המשפחות
שלא לקבל שום דין!

בזמן התקנה: הם המשיכו במריבה
הקשה, ולא הסכימו להשלים, למרות
שרבני העיר ביקשו מהם שלום.

הַגְּבוּל נִחְצָה: הַמִּילִים הָאֲסוּרוֹת!

"אַתָּה הֵייתָ גּוֹי
בְּיָמֵי הַשְׁמָד! אֲל
תִּדְבֹּר אֵלַי כָּלֵל!"

בְּרִגַע אֶחָד שֶׁל כַּעַס, הָאָדָם שָׂכַח שֶׁהוּשָׁם אוֹהֵב אֶת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה
יֹתֵר מִכּוֹלָם, וְהִזְכִּיר לַחֲבֵירוֹ אֶת יְמֵי הַשְׁמָד שְׁלוֹ בְּגִנְאִי!

זַעֲזוּעַ! הַפֶּחַד מִהַנִּידוּי

"שֶׁקֶט! אֵיךְ אַתָּה מַעֲזֵז?
הֲרִי רַבֵּנוּ גִרְשׁוֹם גָּזַר
נִידוּי עַל מִי שֶׁמִּזְכִּיר
זֹאת! זֶהוּ חֲטָא
חָמוּר לִפְנֵי בּוֹרָא
עוֹלָם!"

"נִידוּי" הוּא עֲנֵשׁ רָחֲנִי קָשָׁה מְאֹד, שֶׁבּוֹ מִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם
מִהַקְהִילָה מִפְּנֵי שְׁחָטָא, עַד שִׁיחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לַהֲשֵׁם.

הַשְׂאֵלָה שֶׁהַסְּעִירָה אֶת בֵּית הַמִּדְרָשׁ

הַטְּעָנוֹת לְהַקָּל

- ❖ הָאִישׁ לֹא יָדַע שֶׁרַבְּנוּ גֵרָשׁוּם הוּא
זֶה שֶׁגָּזַר אֶת הַגְּזֵרָה!
- ❖ הֵם בְּכָלֵל מַעִיר אַחֶרֶת, אוֹלֵי זֶה לֹא
תוֹפֵס עֲלֵיהֶם?
- ❖ אוֹלֵי חֲכָמֵי דוֹרְנוּ יְכוּלִים לְבַטֵּל אֶת
הַנִּידוּי?

הַטְּעָנָה לְהַחֲמִיר

תְּלָמִיד אֶחָד זָעַק: **"אִי אֶפְשָׁר**
לְבַטֵּל! נִידוּי שֶׁל רַבְּנוּ גֵרָשׁוּם הוּא
הוּא לְעוֹלָמִים! הָרַב קָדוֹשׁ מְדֻזִּי,
מַהִי, וְאֵין בְּדוֹרְנוּ רַב גָּדוֹל כְּמוֹהוּ
שֶׁיְכוּל לְהַתִּיר מֶה שֶׁאִסֵּר!"

שולחים שאלה לגדול הדור!

מאחר שאיש לא ידע את התשובה, החליטו כלם כי יש לשלוח איגרת
איגרת שאלה דחופה אל מקום אחד בלבד...
אל עירו של גדול חכמי ישראל אוהב השם: רש"י הקדוש!

אור התורה בחדרו של רש"י

רש"י קורא את השאלה בכאב גדול. הוא מתפלל להשם שיאיר את עיניו בתורה.
הוא טובל את הנוצה בדיו ומתחיל לכתוב מכתב תשובה שילמד בעם ישראל לנצח.

אין בדור כְּמוֹהוּ!

- הַנִּידוּי קָיִים מִשְׁמִיִּם! אֵין לָנוּ שׁוֹם רַב גָּדוֹל כְּרַבְּנוּ גִרְשׁוֹם כְּדִי לְבַטֵּל אֶת גִּזְרָתוֹ! הִיא חֲזָקָה לְעוֹלָמִים!
- לֹא מִשְׁנָה מֵאִיזוֹ עִיר! זֶה לֹא "נִידוּי לְכָבוֹד אִישִׁי", אֶלָּא "נִידוּי לְכָבוֹד שְׁמִי". כְּשֶׁזֶה לְכָבוֹד הַשֵּׁם - הַחֲקִים תּוֹפְסִים בְּכָל עִיר וְעַל כָּל אָדָם, אֶפִּילוֹ תִּלְמִיד לְהָרֵב שָׁלוֹ!

אמת
צדק
דין

מצות התורה: אונאת דברים

לא תונו

רש"י מסביר שרבונו
גרשום הגן על "לא תונו"
– איסור מן התורה לצער
יהודי שני במילים!

"ולא תונו איש את
עמיתו ויראת מאלקיך"

אסור מהתורה להגיד
להגיד לאדם:
"זכר את מעשיך הקודמים!"
המילים פוגעות ישר בלב.

סודו של בעל התשובה!

"שהתשובה מגעת עד כסא הכבוד,
ואפילו צדיקים גמורים אין עומדים
במקום בעלי תשובה!"

האבות מימי השמד לא חטאו כי היו אנוסים! השם אוהב אותם
אהבה שאי אפשר לתאר, בגלל שחזרו אליו למרות הקשי.

כֶּתֶר לְרֹאשָׁם: הַלֶּקַח שֶׁלָּנוּ

כוח הדיבור:
נשמר על המילים שלנו!
לעולם לא נזכיר משהו
שייצער יהודי אחר.

אהבת ישראל:
נאהב כל יהודי שמתאמץ
להתקרב לשם, אפילו אם
פעם הוא טעה!

אהבת השם:
נזכר שדלת התשובה תמיד
פתוחה, ומגעת עד כסא
הכבוד!